

Trump og teknologisjokk preget årets første måned

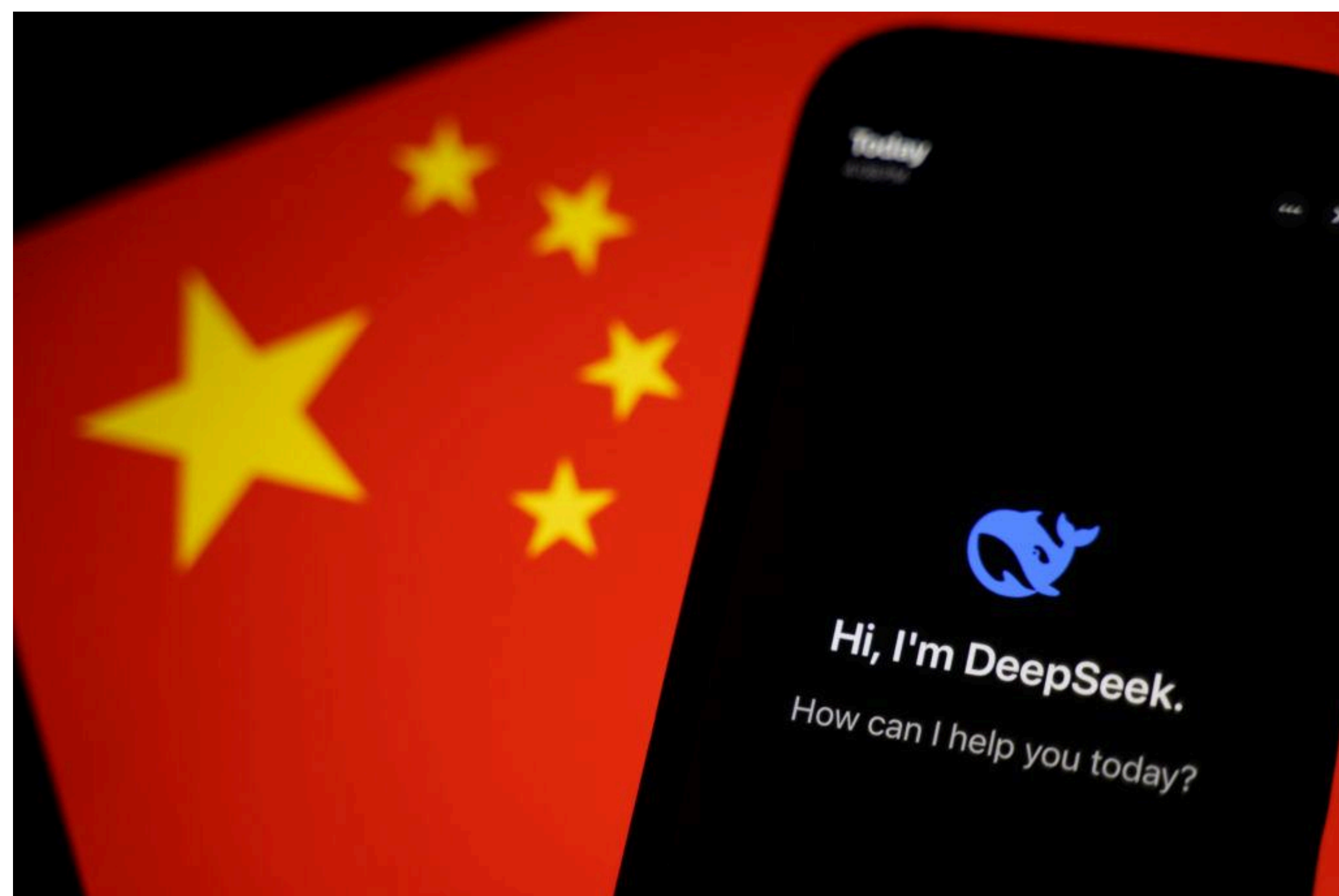

Etter en kraftig opptur i aksjemarkedet i USA i 2024, startet januar med stor turbulens i det amerikanske aksjemarkedet. Det er fortsatt stor usikkerhet om hvilke konkrete lovendringer, skatter og toller Trump vil innføre. Helt mot slutten av januar varslet Trump at USA vil ilegge både Canada, Mexico og Kina importtoll, og det bidro til økt volatilitet i aksjemarkedet.

Trump bruker trussel om importtoll som pressmiddel for å få nabolandene til å hjelpe til med å trygge grensen, etter en kraftig økning i både ulovlig innvandring og innførsel av narkotika de siste årene.

Det største sjokket for amerikanske aksjer i januar kom når et kinesisk selskap, DeepSeek, lanserte en kunstig intelligens-modell til en brøkdel av kostnaden til en tilsvarende amerikansk.

Frykten er at Kina allerede er foran USA i det teknologiske kappløpet. Den kinesiske modellen ble imidlertid utviklet ved å bruke databrikker fra Nvidia, som var kjøpt inn før eksportforbudet tredde i kraft. Så selv om teknologien er amerikansk, så greide det kinesiske selskapet å kopiere og lære opp modellen langt raskere, og med mye mindre energibruk enn de tilsvarende amerikanske.

DeepSeek: Den kinesiske KI-utfordreren DeepSeek ble lansert i januar 2025. (Fotoillustrasjon: Anthony Kwan/Getty Images)

Flere store teknologiselskaper, inkludert Nvidia, falt over natten kraftig i verdi, men tok seg noe opp når markedet ble klar over innholdet i modellen. For aksjemarkedet var effekten at de selskapene som nå ikke kan utnytte sitt teknologiske forsprang, falt i verdi. Men, for selskaper som nå kan ta i bruk slike modeller blir kostnaden mye lavere.

Fortsatt leder USA an i teknologikappløpet, og ved utgangen av januar hadde aksjeindeksene i USA hentet seg inn, og S&P 500 steg med 2,7 % i januar, mens teknologiindeksen Nasdaq steg 1,6 %, til tross for at Nvidia endte med et fall på vel 16 % i januar. DeepSeek illustrerer den intense maktkampen mellom USA og Kina, og kan føre til flere handelshindringer på teknologi fremover.

Ser mot Europa

Med stor usikkerhet om videre utvikling i det amerikanske aksjemarkedet har mange rettet øynene mot Europa. Der har aksjeverdiene steget mindre de siste årene, og blir oppfattet som billigere.

Etter at tidligere sentralbanksjef Mario Draghi publiserte en rapport som advarte om at Europa er i ferd med å miste konkurransekraft, har EU gitt signaler om at de vil satse stort på å bedre konkurransekraften til europeiske selskaper, økt tempo for å standardisere og integrere markedene i Europa, redusere unødvendig reguleringer og å øke både forsvar og egenproduksjon av alt fra mat til energi og teknologi.

I januar steg den brede europeiske aksjeindeksen Eurofirst 300 med 7,4 % mens børsen i UK steg med vel 7 %. Oslo Børs steg 6,3 % i januar, og det var den sterkeste månedsoppgangen siden oktober 2022. Elkem og Frontline var blant vinnerne, med en oppgang på rundt 27 %.

Sentralbankene i Sverige og i euroområdet satte ned renten i januar, ettersom inflasjonen nå er under kontroll og veksten er avtagende.

I USA holdt sentralbanken renten uendret på rentemøtet den 29. januar. Sentralbanken i USA uttalte at de har god tid til å vurdere utviklingen i både inflasjon og arbeidsmarkedet før de vil justere renten videre. Markedet priser fortsatt inn at det vil komme ett rentekutt til i USA i år.

Usikkerheten er stor om hva den samlede effekten av økte tollsatser på importerte varer vil bli, og sentralbanken må rett og slett se an utviklingen.

I Norge holdt Norges Bank renten uendret på rentemøtet i januar, og gjentok at de planlegger å senke renten i mars.

Renten på 10 års amerikansk statslån har ligget mellom 4,5 % og 5,8 % i januar, og oljeprisen steg til vel 81 dollar per fat i midten av januar, men har falt tilbake til 76 dollar fatet ved utgangen av januar.

Frykt for vedvarende inflasjon har bidratt til økte priser på både gull og kryptovaluta. I januar steg gullprisen til en ny all-time high, og kostet ved utgangen av januar nesten 2 800 dollar per ounce.

Elisabeth Holvik

Sjeføkonom, SpareBank 1 Gruppen

Månedens indekser*

Aksjer	1 mnd.	Hittil i år	1 år	3 år	5 år
Globale					
MSCI ACWI	2,9 %	2,9 %	30,5 %	17,3 %	13,9 %
MSCI World (Utviklete markeder)	3,1 %	3,1 %	31,2 %	18,6 %	16,8 %
MSCI Emerging Markets	1,3 %	1,3 %	24,1 %	7,5 %	5,1 %
NASDAQ Composite	1,2 %	1,2 %	40,9 %	21,4 %	16,2 %
S&P 500	2,3 %	2,3 %	36,6 %	21,1 %	17,8 %
Russel 2000	2,1 %	2,1 %	28,3 %	13,8 %	10,8 %
Norge					
OSEBX	6,3 %	6,3 %	18,6 %	8,9 %	10,2 %
OSEFX	6,7 %	6,7 %	20,5 %	8,2 %	9,3 %
OSEEX	6,9 %	6,9 %	37,4 %	14 %	18,7 %
Norden					
Vinx BM Cap NOK	5 %	5 %	11,8 %	9,2 %	8,3 %

Obligasjoner	1 mnd.	Hittil i år	1 år	3 år	5 år
Globale					
Bloomberg Global HY NOK	1,4 %	1,4 %	11,2 %	3,4 %	2,5 %
Bloomberg Global Agg NOK	0,4 %	0,4 %	3,2 %	-1,2 %	-0,6 %
Bloomberg Global Treasury NOK	0,3 %	0,3 %	2,7 %	-1,3 %	-0,8 %
Norge					
NORM123D3	1,2 %	1,2 %	4,7 %	2,3 %	1,9 %
NOHYNH	0,9 %	0,9 %	10,6 %	9,1 %	7,2 %
NORMFRN	0,6 %	0,6 %	6 %	4,2 %	3,0 %

Valuta	1 mnd.	Hittil i år	1 år	3 år	5 år	Kurs
USDNOK	-0,5 %	-0,5 %	7,8 %	25,9 %	22,5 %	11,2935
EURNOK	-0,5 %	-0,5 %	3,4 %	17,3 %	15,2 %	11,7373
I-44	-0,2 %	-0,2 %	3,6 %	12,9 %	9,6 %	122,47
EURUSD	0 %	0 %	-4,1 %	-6,8 %	-6,0 %	1,0393
USDJPY	-1,6 %	-1,6 %	5,9 %	34,4 %	42,8 %	154,91
EURJPY	-1,3 %	-1,3 %	0,5 %	25 %	33,8 %	160,99

Råvarer	1 mnd.	Hittil i år	1 år	3 år	5 år	Kurs
Bloomberg Commodity Index	3,5 %	3,5 %	18 %	10,93 %	13,80 %	2804,1
DJ Commodity Crude Oil	2,3 %	2,3 %	19,7 %	15,75 %	6,13 %	1924,4
DJ Commodity Gold	6,2 %	6,2 %	47 %	25,03 %	15,61 %	9397,8
DJ Commodity Natural Gas	-3,3 %	-3,3 %	-4,5 %	-28,81 %	-15,89 %	135,3

*All avkastning er oppgitt i NOK, og data på indekssnivå på 3 og 5 år er annualisert.